

เตือนระบด โรคกาบใบแห้ง

ปีที่ 4 ฉบับที่ 13/2564 วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564

โรคกาบใบแห้ง (Sheath blight Disease) พบมาก ในนาชลประทาน ภาคกลาง ภาคเหนือ และ ภาคใต้สาเหตุ เชื้อรา *Rhizoctonia solani* (*Thanatephorus cucumeris* (Frank) Donk)

อาการ เริ่มพบโรคในระยะแตกกอ จนถึงระยะใกล้เก็บเกี่ยว ยิ่งต้นข้าวมีการแตกกอมากเท่าใด ต้นข้าวก็จะเบียดเสียดกันมากขึ้น โรคก็จะเป็นรุนแรง ลักษณะแผลสีเขียวปนเทา ขนาดประมาณ 1-4 x 2-10 มิลลิเมตร ปรากฏตามกาบใบ ตรงบริเวณใกล้ระดับน้ำ แผลจะลุกลามขยายใหญ่ขึ้นจนมีขนาดไม่จำกัดและลุกลามขยายขึ้นถึงใบข้าว ถ้าเป็นพันธุ์ข้าวที่อ่อนแอ แผลสามารถลุกลามถึงใบธงและกาบหุ้มรวงข้าว ทำให้ใบและกาบใบเหี่ยวแห้ง ผลผลิตจะลดลงอย่างมากมาย

การแพร่ระบาด เชื้อราสามารถสร้างเม็ดขยายพันธุ์ อยู่ได้นานในตอซังหรือวัชพืชในนาตามดินนา และมีชีวิตข้ามฤดูหมุนเวียนทำลายข้าวได้ตลอดฤดูกาลทำนา

การป้องกันกำจัด

1. หลังเก็บเกี่ยวข้าว และเริ่มฤดูใหม่ ควรพลิกไถหน้าดินตากแดด เพื่อทำลายเม็ดขยายพันธุ์ (Fruiting body) ของเชื้อราสาเหตุโรค
2. กำจัดวัชพืชตามคันนาและแหล่งน้ำ เพื่อเพื่อทำลายพืชอาศัยของเชื้อราสาเหตุโรค
3. ใช้ชีวภัณฑ์บาซิลลัส ซับทิลิส (*Bacillus subtilis*, เชื้อแบคทีเรียปฏิบั๊กซ์) ในอัตราที่ระบุ
4. ใช้สารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น โพรพิโคนาโซล เบนไซคูรอน (25%ดับบลิวพี) ตามอัตราที่ระบุโดยพืษสารป้องกันกำจัดเชื้อรานี้ในบริเวณที่เริ่มพบโรคระบาด ไม่จำเป็นต้องพ่นทั้งแปลง เพราะโรคกาบใบแห้งจะเกิดเป็นหย่อม
5. ฉีดพ่นด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา อัตรา 1 กิโลกรัม ต่อน้ำ 200 ลิตรนำไปแช่เมล็ดข้าวได้ 500 กิโลกรัม

นางสาววิวิษา วิติมาธร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : ปลายทาง

E-mail : phakhai08@hotmail.com โทร.035-391672 ,0881769696

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอดักไถ่ (ศูนย์งานเอกรักษาชีพ)

เตือนระบาศ หนอนกระทุ้งข้าวโพดลายจุด

ปีที่ 4 ฉบับที่ 13/2564 วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2564

หนอนกระทุ้งข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm)

เป็นศัตรูสำคัญของข้าวโพด นอกจากนี้ยังมีพืชอาหารมากกว่า 80 ชนิด เช่น ข้าว อ้อย ข้าวฟ่าง พืชตระกูลถั่ว มะเขือเทศ ฝรั่ง ยาสูบ ฝ้าย ทานตะวัน ถั่วฝักยาว กระเทียม ชิม มันทะ พริก พืชตระกูลกะหล่ำ พืชตระกูลแตง และพืชผัก เป็นต้น วงจรชีวิตหนอนกระทุ้งข้าวโพดลายจุด ใช้เวลา 30-40 วัน เมื่อผสมพันธุ์แล้ว มีเสื่อเพศเมียจะวางไข่ในเวลากลางคืน โดยวางไข่เป็นกลุ่มประมาณ 100-200 ฟอง มีขนปกคลุมไข่ มีเสื่อเพศเมียหนึ่งตัววางไข่ได้ประมาณ 1,500-2,000 ฟอง ระยะไข่ 2-3 วัน หนอนมี 6 วัย ระยะหนอน 14-22 วัน หนอนที่โตเต็มที่ มีขนาดลำตัวยาว 3.2-4.0 เซนติเมตร จะทิ้งตัวลงดินเพื่อเข้าดักแด้ ระยะดักแด้ 7-13 วัน จึงเป็นตัวเต็มวัย มีชีวิต 10-21 วัน ตัวเต็มวัยบินได้ไกลเฉลี่ย 100 กิโลเมตรต่อคืน

นางสาววัลลวิษา ขิทธิมาตร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน

E-mail : phakhai08@hotmail.com โทร.035-391672 ,0881769696

ติดต่อโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอดำรงไทร (กลุ่มงานอารักขาพืช)

เริ่มวางไข่บนต้นข้าวโพด ตั้งแต่ข้าวโพดงอกอายุประมาณ 3-4 วัน โดยพบกลุ่มไข่ทั้งด้านบนใบ ใต้ใบ และที่โคนต้น หลังจากฟักจากไข่ หนอนขนาดเล็กจะรวมกลุ่มกัดกินผิวใบ เห็นเป็นรอยทำลายสีขาวที่ผิวใบเมื่อข้าวโพดอายุ 6-7 วัน (10-11 วันหลังปลูก) ลักษณะเป็นจุดหรือเป็นแถบสีขาว หนอนตัวเล็กที่เพิ่งฟักสามารถกระจายไปยังต้นข้างเคียงโดยลม หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุดชอบกินพืชส่วนที่อ่อน จึงเข้าไปทำลายในยอดข้าวโพด ในสภาพที่อากาศร้อนจัด ก่อนเข้าสู่ฤดูฝน (เดือนกุมภาพันธ์-เมษายน) อุณหภูมิ 36-41 องศา หนอนที่อายุประมาณ 5 วัน จะลงมาอยู่ที่ดิน บริเวณโคนต้น และกัดกินเนื้อเยื่อเจริญส่วนโคนต้น ทำให้ยอดข้าวโพดแสดงอาการเหี่ยว ต้นตาย ต้นที่ยอดตายบางต้นมักจะมีการแตกหน่อข้าง แต่ถ้าสภาพดินเปียกหรือแฉะ หนอนมักจะไม่ลงมาทำลายใต้ดินบริเวณโคนต้น

หนอนวัยที่ 3-6 เป็นระยะที่ทำให้ความเสียหายมาก โดยกัดกินอยู่ในยอดข้าวโพด ระยะก่อนที่ดอกตัวผู้จะโผล่ หนอนจะกัดกินเกสรตัวผู้ หลังจากใบยอดคลี่ทั้งหมดดอกตัวผู้โผล่ หนอนจะย้ายไปกัดกินใหม่ และเจาะเปลือกหุ้มฝักเข้าไป กัดกินภายในฝัก ดังนั้นจึงควรป้องกันกำจัดก่อนระยะติดดอก ออกฝัก (หลังงอก - 45 วัน) เพื่อลดปริมาณหนอนให้ได้น้อยที่สุด ทำให้ไม่จำเป็นต้องมีการพ่นสารในระยะออกฝัก หรือระยะสะสมน้ำหนักเมล็ด เนื่องจากหนอนได้เข้าไปอยู่ในฝัก การพ่นสารจึงไม่มีประสิทธิภาพในการกำจัดหนอน

การปลูกข้าวโพดในฤดูฝน หากมีการกระจายของฝนดี ต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ ความรุนแรงในการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุดจะลดลง ฝนสามารถชะล้างกลุ่มไข่ หรือ หนอนขนาดเล็กที่เพิ่งฟัก หรือทำให้หนอนที่อยู่ ในดินซึ่งกำลังจะเข้าดักแด้ รวมทั้งดักแด้ที่อยู่ในดินมีชีวิตรอดน้อยลง ทำให้สามารถเว้นระยะห่างในการพ่นสารและลดจำนวนครั้งในการพ่นสารลงได้ อย่างไรก็ตามยังต้องมีการติดตามสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

วิธีการป้องกันกำจัดหนอนกระทู้ fall armyworm หากพบหนอนขนาดเล็กให้เก็บหนอนทำลายทิ้ง และใช้ชีวภัณฑ์ ได้แก่ เชื้อ BT สายพันธุ์ไอซาไว หรือ สายพันธุ์เคอร์สตาท์ ชนิดผง อัตรา 40-80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 4-7 วัน เมื่อพบการระบาด หากพบไข่ให้ทำลายโดยเก็บกลุ่มไข่ทำลายทิ้ง ส่วนตัวเต็มวัยสามารถทำลายโดยใช้กับดัก กาวเหนียวสีเหลืองจำนวน 80 กับดัก/ไร่ หนอนที่มีขนาดใหญ่ให้ทำลายโดยใช้แมลงตัวห้ำ ได้แก่ แมลงหางหนีบหรือ มวนพิฆาต และในกรณีที่ใช้เคมีให้ใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ดังนี้

1. สารสไปนีโทแรม (spinetoram) 12% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
2. สารคลอแรนทรานิลีโพรล (chlorantraniliprole) 5.17% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ สารฟลูเบนไดอะไมด์ (flubendiamide) 20% WG อัตรา 6 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร
3. สารคลอร์ฟินาเพอร์ (chlorfenapyr) 10% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
4. สารอินดอกซาคาร์บ (indoxacarb) 15% SC อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

นางสาววิวิษา บิณฑอรค์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน

E-mail : phakhai08@hotmail.com โทร.035-391672 ,0881769696

ติดต่อโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอยักษ์ใหญ่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)

เตือนระบาศ โรคเมล็ดต่าง

ปีที่ 4 ฉบับที่ 13/2564 วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2564

โรคเมล็ดต่าง (Dirty Panicle Disease) พบมาก ในนาชลประทาน ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ภาคใต้

อาการ ในระยะออกรวง พบผลเป็นจุดสีน้ำตาลหรือดำที่เมล็ดบนรวงข้าว บางส่วนก็มีลายสีน้ำตาลดำ และบางพวกมีสีเทาปนชมพู ทั้งนี้เพราะมีเชื้อราหลายชนิดที่สามารถเข้าทำลายและทำให้เกิดอาการต่างกันไป การเข้าทำลายของเชื้อรามักจะเกิดในช่วงดอกข้าวเริ่มโผล่จากกาบหุ้มรวงจนถึงระยะเมล็ดข้าวเริ่มเป็นน้ำนม และอาการเมล็ดต่าง จะปรากฏเด่นชัดในระยะใกล้เก็บเกี่ยว

การแพร่ระบาด เชื้อราสามารถแพร่กระจายไปกับลม ติดไปกับเมล็ด และสามารถแพร่กระจายในที่เก็บเมล็ดพันธุ์ได้

การป้องกันกำจัด

1. ควรเฝ้าระวังการเกิดโรคถ้าปลูกข้าวพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคนี้ เช่น สุพรรณบุรี 60 สุพรรณบุรี 90 พิษณุโลก 2 และข้าวเจ้าหอมคลองหลวง 1 เมล็ดพันธุ์ที่ใช้ปลูก ควรคัดเลือกจากแปลงที่ไม่เป็นโรค
2. ปลูกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาร์เบนดาซิม หรือ แมนโคเซบ ในอัตรา 3 กรัม /เมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม
3. ในระยะที่ต้นข้าวตั้งท้องใกล้ออกรวงเมื่อพบอาการใบจุดสีน้ำตาลที่ใบธง และโรคกาบใบเน่า ถ้ามีฝนตกชุก ควรวางมาตรการป้องกันแต่ต้นมือ โดยพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น โพรพิโคนาโซล โพรพิโคนาโซล + ไตฟิโนโคนาโซล หรือ โพรพิโคนาโซล + โพรคลอราซ หรือ คาร์เบนดาซิม + อีพ็อกซีโคนาโซล หรือ ฟุซิทราซอล หรือ ทีบูโคนาโซล หรือ โพรคลอราซ + คาร์เบนดาซิม หรือ แมนโคเซบ หรือ คาร์เบนดาซิม + แมนโคเซบ ตามอัตราที่ระบุ
4. ฉีดพ่นด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา อัตรา 1 กิโลกรัม ต่อน้ำ 200 ลิตรนำไปแช่เมล็ดข้าวได้ 500 กิโลกรัม

นางสาววิไลษา บิณมิตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน

E-mail : phakhai08@hotmail.com โทร.035-391672 ,0881769696

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอดักไถ่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)